

Het Hagelkruis te Aarle-Rixtel.

Met mij zullen allen die belangstelling in oudheidkundige en geschiedenis en aan wie het behoud der historische monumenten ter harte gaat, er zich over verheugen dat de gemeenteraad van Aarle-Rixtel besloten heeft het lot aan te trekken van het zich in die gemeente bevindende hagelkruis. De beschouwingen die door de heeren raadsleden daarover, blijkens het verslag in dit blad ten beste gegeven waren, vooral op historisch terrein, nopen er ons toe nog eens even hierop terug te komen.

Evenals de heer van den Heuvel hoorden wij ook wij twijfel wekken aan de echtheid van het monumentje.

Wij kunnen daartegenover direct in het midden brengen dat eer dergelijk kruis nimmer als grafkruis is gebruikt geworden. Oude kerkhoven leveren nog sprekende getuigenissen, hoe die oude grafkruisen er dan wel uitzagen.

Niet alleen de overlevering, zooals wethouder Sengers in het midden bracht, doch ook de historische documenten leveren het absolute bewijs, dat op die plek reeds vóór eeuwen het hagelkruis stond. In het Huisarchief van Helmon bevindt zich o.a. een Maatboek van Aarle-Rixtel van het jaar 1701, waarin omliggende akkers herhaaldelijk in betrekking tot het Hagelkruis worden aangeduid,

Dat het kruis heel wat ouder is dan de tijd die wethouder Sengers door middel van zijn familie weet te achterhalen zal ieder duidelijk zijn, als we zeggen, dat in ons land van 1648 tot 1795 de uitoefening van den katholieken godsdienst verboden was en men dus niet zou hebben toegestaan dat een dergelijk "paptisterij" aan den openbaren weg geplaatst werd. Als tijd voor de oprichting moet dus zeker tot in den eerste helft der 17e eeuw worden teruggedaan. De vorm van de Christusfiguur wijst echter op een veel hooger ouderdom.

Hoe het kruis er in vroeger tijd heeft uitgezien of het hooger geweest is en of het nog juist op dezelfde plaats staat als in vroeger tijd is niet met zekerheid te zeggen. Nu men toch iets aan het monumentje zal doen, was het misschien de moeite waard in de naaste omgeving eens te peilen of daar mogelijk het onderstel te vinden is. Blijkbaar is het kruis in vroeger tijd iets hooger geweest dan thans."

J.Heeren